Lietas Nr. A420154225
A42-01542-25/12
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:0801.A420154225.2.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025.gada 1.augustā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Līga Cielava, tiesnese Aiga Putniņa un tiesnese Marina Romanova,

piedaloties pieteicējai /Persona A/ (*/Persona A/*), pieteicējas juridiskās palīdzības sniedzējam zvērinātam advokātam /Persona B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvei Anitrai Plūmei,

tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja /Persona A/ (*/Persona A/*), Irānas Islāma Republikas (turpmāk – Irāna) pilsone, 2024.gada 8.augustā vērsās Valsts robežsardzē ar iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu (*lietas 68.-69.lapa*), norādot, ka viņas dzīvība Irānā bija apdraudēta, jo pieteicēju aizturēja sakarā ar dalību grupējumos, kas iebilst pret Islāma Republiku. Pieteicējai ļāva uz laiku līdz tiesas procesam palikt brīvībā, viņa izmantoja iespēju un ar draugu palīdzību nelegāli pameta Irānu un patvērās Turcijā. Tā kā Turcija izraida atpakaļ uz Irānu personas, kurām nav uzturēšanās dokumentu, pieteicēja bija spiesta ar draugu palīdzību doties prom no Turcijas uz drošu valsti.

Savukārt sākotnējā intervijā (*lietas 28.-33.lapa*) pieteicēja norāda, ka pieprasa patvērumu Latvijā, jo vēlas normālu dzīvi, strādāt drošā un mierīgā valstī. Pieteicēja 2022.gada rudenī vai ziemā Irānā tika aizturēta, jo bija dalībniece grupā, kura bija pret Islāma valsti. Grupa tika izveidota, kad sākās*Mahsa Amini*protesti, tā darbojās pret Islāma valsti, tajā tika norunāts par tikšanām un dalību mītiņos. Pieteicēja arī norāda, ka ir piedzimusi islāma ticībā, bet neuzskata sevi par musulmani. Pieteicēja neatcerējās datumu, kad izceļoja no Irānas, bet norādīja, ka izceļot viņai palīdzēja draudzenes vīrs, kurš esot atradis pārvadātāju, kas apņēmies aizvest pieteicēju līdz Turcijai. Draudzenes vīrs aizveda pieteicēju līdz kādai pilsētai, kur pieteicēja turpināja ceļu uz Turciju ar kravas auto. Pieteicējai nebija līdzekļu, viņa aizņēmās naudu no draudzenes vīra. Turcijā, Stambulā, pieteicēja uzturējās pusotru gadu, strādāja restorānā. Neatceras datumu, kad izceļoja no Turcijas, Stambulas lidostas. No Stambulas devās prom ar lidmašīnu uz Dubaiju, legāli, par saviem naudas līdzekļiem. Latvijas Republikā ieceļoja 2024.gada 8.augustā, Rīgas lidostā tika aizturēta par svešas pases izmantošanu. Turcijā pieteicējai kāds puisis sagādājis Grieķijas pasi, to saņēmusi nakti pirms izlidošanas. Pieteicējai nebija konkrēta galamērķa, viņa vēlējās nokļūt drošā valstī.

[2] Personiskajā intervijā (*lietas 59.-61.lapa*) norādīti turpmāk minētie apsvērumi bēgļa vai alternatīvā statusa iegūšanai.

[2.1] Pieteicēja piedalījās *Mahsa Amini*protestos Teherānā apmēram desmit reizes, un pēdējā reizē protesta laikā tika aizturēta. Pirms aizturēšanas pieteicēja tika stipri sasista, izgrūsta caur skatlogu stiklu, pieteicēja guva sejas un roku traumas. Sitienu rezultātā bija ievainota seja un deguns, rētas joprojām ir redzamas. Pieteicēja pavadīja aizturēšanā piecas vai sešas stundas, šajā laikā pieteicēja telefoniski sazinājās ar savu brāli, kurš atveda pieteicējas mājas dokumentus, kas tika izmantoti kā ķīla, lai pieteicēja tiktu atbrīvota. Pēc atbrīvošanas pieteicēja devās uz draudzenes (radinieces) māju, kur viņa ar savu vīru ieteica pieteicējai pamest Irānu. Pie ārsta pieteicēja nav devusies, viņai palīdzēja draudzene.

Draudzenes vīrs atrada pārvadātāju, kurš noorganizēja auto, ar kur pieteicēja nākamajā dienā (tas esot bijis 1401.gada 9.mēnesī, precīzu datumu neatcerās) devās uz*/ģeogrāfiskās vietas nosaukums/* pilsētu, kur turpināja ceļu pārvadātāja organizētā kravas automašīnā, noslēpusies starp kastēm. Piedraudot, ka izdos pieteicēju policijai, kravas automašīnas šoferis pieteicēju izvaroja. Šoferis iedeva pieteicējai identifikācijas karti, ko pieteicējai būtu jāparāda, ja viņus apturētu policija. Pieteicēju aizveda Stambulā uz vietu, ko bija sarunājis draudzenes vīrs. Izceļošanu apmaksāja draudzene un viņas vīrs.

[2.2] Pieteicēja Irānā bija *Telegram* grupas vadītāja un kopā ar šīs grupas dalībniekiem piedalījās protestos. Pieteicēja protestos bija līdere, izkliedza saukļus, pārējie pieteicējai sekoja. Par grupas administratori pieteicējai piedāvāja kļūt tās esošais administrators, ar kuru pieteicēja bija iepriekš pazīstama un kurš zināja par pieteicējas uzskatiem par valdību un reliģiju.

[2.3] Pret pieteicēju tika izvirzīta apsūdzība par darbību pret valsts drošību, cilvēku kūdīšanu uz nekārtībām, par ko ir paredzēts triju gadu brīvības atņemšana. No aizturēšanas pieteicēja tika atbrīvota pret ķīlu uz trim vai četrām dienām, proti, līdz tiesai. Šī nebija pirmā reize, kad pieteicēja ir nonākusi konfliktā ar Irānas varas iestādēm, 1398.gadā viņa piedalījās protestos par benzīna cenu, arī tad tikusi aizturēta, bet atbrīvota pret apliecinājumu par nepiedalīšanos protestos.

[2.4] Pieteicēja uzturējās Turcijā, Stambulā, pusotru gadu. Atrodoties Stambulā, pieteicēju divreiz aizturēja policija un pieprasīja 1000 *euro*, lai viņu atbrīvotu. Pieteicēja nepieciešamos līdzekļus aizņēmās no draugiem. Kad pieteicēja samaksāja prasīto, policija viņu atbrīvoja. Turcija nav droša valsts. Pieteicēja sarunā ar kaimiņiem, kas bija irāņi, uzzināja par gadījumiem, kad personas tiek aizturētas, izraidītas vai arī tiek izspiesta nauda. Kaimiņiem bija pazīstams pārvadātājs, kas organizēja pieteicējas izceļošanu no Turcijas. Dienu pirms izlidošanas kāds turku zēns atgādāja viņai pasi un lidmašīnas biļetes. Pieteicējai bija līdzekļi izceļošanai no Turcijas, jo pieteicēja Turcijā nelegāli strādāja.

[2.5] Pieteicēja nesazinās ar savu ģimeni, kas atbalsta pastāvošo režīmu, bet no draudzenes esot uzzinājusi, ka tās ģimeni esot iztaujājuši par pieteicēju un viņas atrašanās vietu.

[2.6] Atgriežoties Irānā, pieteicēja saskartos ar spīdzināšanu vai brīvības atņemšanu vismaz uz trim gadiem.

[3] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) 2025.gada 9.aprīļa lēmumu Nr. 268/PLN/2025 (turpmāk – galīgais lēmums) (*lietas 8.-25.lapa*) pieteicējai atteikts piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu. Galīgais lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[3.1] Pieteicēja nav sniegusi informāciju par to, ka viņa Irānā būtu saskārusies ar vajāšanu, kas saistīta ar rasi, tautību vai reliģiju. Līdz ar to pārvaldei ir pamats vērtēt pieteicējas iesnieguma atbilstību vajāšanai saistībā ar viņas politiskajiem uzskatiem un piederību pie sociālās grupas – sieviete Irānā.

[3.2] Pieteicējas norādītais par Irānas varas iestāžu vardarbīgu vēršanos pret protestētājiem ir saskanīgs ar izcelsmes valsts informāciju, tomēr pieteicējas stāstījums par notikumiem, kas ar viņu esot norisinājušies Irānā, ir virspusējs, bez atbilstošas detalizācijas pakāpes un tam trūkst iekšēju kopsakarību, sniegtā informācija ir savstarpēji pretrunīga.

Personiskajā intervijā pieteicēja sākotnēji norādīja, ka *Telegram* grupas administrators esot piedāvājis pieteicējai kļūt par grupas administratori, bet intervijas turpinājumā paskaidroja, ka neesot bijusi grupas administratore, bet gan šīs grupas vadītāja protestos un protestu līdere.

Pieteicēja nav varējusi sniegt informāciju, vai vēl kāds no *Telegram* grupas ir ticis aizturēts. Ņemot vērā nozīmīgo lomu minētajā grupā, kā arī draudzības saiknes ar grupas administratoru, būtu sagaidāms, ka pieteicēja būtu ieinteresēta savu sabiedroto un drauga liktenī. Pārvaldē nav iesniegti pierādījumi nedz dalībai *Telegram* grupā, nedz protestos. Sniegtie paskaidrojumi nav vērtējami kā tādi, kas radītu ticamu iespaidu par pieteicējas dalību minētajā grupā un *Mahsa Amini*protestā, kā rezultātā viņa tikusi aizturēta. Pieteicēja nav varējusi pat aptuveni atcerēties nevienu no datumiem attiecībā uz viņas norādīto aizturēšanu un izceļošanu no Irānas, lai gan šķērsojusi vairāku valstu robežas.

Ņemot vērā, ka pieteicēja bijusi līdere protestos, nav loģiski izskaidrojams pieteicējas teiktais, ka aizturēšanas laikā varas iestāžu pārstāvji nav mēģinājuši noskaidrot nekādu informāciju, bet tikai situši pieteicēju. Vienlaikus policiste esot piedāvājusi pieteicējai atbrīvošanu pret ķīlu.

[3.3] Saskaņā ar izcelsmes valsts informāciju apsūdzētā atbrīvošanai pret nekustamā īpašuma ķīlu ir nepieciešama virkne ar procesuālām darbībām, kas aizņem ievērojamu laiku, tāpēc ir kritiski vērtējama pieteicējas norāde par viņas atbrīvošanu aizturēšanas dienas vakarā. Turklāt pieteicēja nav varējusi paskaidrot kā noticis ķīlas iesniegšanas process, kā arī apgalvoja, ka pie atbrīvošanas nav saņēmusi nekādus dokumentus, lai gan atbilstoši izcelsmes valsts informācijai pieteicējas rīcībā bija jābūt ķīlu apliecinošajam dokumentam. Pieteicēja norādījusi, ka viņas rīcībā ir tikai fotoattēls no viņas nekustamā īpašuma apliecinošā dokumenta. Secināms, ka pieteicējas norādītais nav saskanīgs ar publiski pieejamo izcelsmes valsts informāciju un vērtējams kā pretrunīgs.

Pieteicēja ir iesniegusi fotoattēlu, kurā attēlots Teherānas provinces dzimtsarakstu un nekustamā īpašuma reģistrācijas biroja 2015.gada 3.jūnijā izdots nekustamā īpašuma tiesības apliecinošs dokuments ar sērijas /numurs/. Vērtējot šo dokumentu kontekstā ar patvēruma procedūras ietvaros sniegtajām ziņām, ir šaubas par tā autentiskumu. Savukārt attiecībā uz pieteicējas iesniegtajiem elektroniskajiem paziņojumiem par ierašanos tiesā un par notiesājošu spriedumu kriminālllietā, secināms, ka elektroniskais paziņojums par ierašanos tiesā datēts pirms pieteicējas aptuvenā aizturēšanas laika (2022.gada decembra vidus), bet paziņojumā par notiesājošo spriedumu ietverta informācija par pieteicējas aizturēšanu 2022.gada 12.decembrī. Lai arī pieteicēja apgalvo, ka iesniegtie fotoattēli ir ekrānšāviņi no Irānas tiesu sistēmas pakalpojumu mājaslapas (turpmāk –*SANA*), tomēr vizuāli to izcelsme un saistība ar SANA nav konstatējama. Turklāt saskaņā ar izcelsmes valsts informāciju Revolucionāro tiesu spriedumi, kas saistīti ar apsūdzībām pret nacionālo drošību, netiek izsniegti elektroniski un nav pieejami *SANA*, tādēļ pieteicējas apgalvojumi un iesniegtie fotoattēli ir pretrunā izcelsmes valsts informācijai. Tādējādi tie ir vērtējami kritiski, un to ticamība ir apšaubāma. Šādos apstākļos nav pamata uzticēties pieteicējas sniegtajām ziņām attiecībā uz norādītajiem patvēruma motīviem.

Ievērojot pieteicējas sākotnējā intervijā norādīto, ka viņa neesot bijusi politiski aktīva, nav konstatējams, ka pieteicēja Irānā būtu jebkādā veidā aktīvi paudusi politisko pārliecību un šī iemesla dēļ pret viņu būtu vērstas varas pārstāvju darbības, kas būtu kvalificējamas kā vajāšana Patvēruma likuma 38.panta otrās daļas izpratnē viņas politiskās pārliecības dēļ vai viņai piedēvētas politiskas pārliecības dēļ.

[3.4] Izvērtējot pieteicējas iespējamo vajāšanu saistībā ar piederību noteiktai sociālai grupai, secināms, ka sievietes Irānā ir pakļautas sistemātiskai dzimuma diskriminācijai, kura cēlusies no reliģijas, kultūras, sabiedrības un likumiem. Vienlaikus nenoliedzami konstatējams, ka Irānas sabiedrībā notiek dziļas un neatgriezeniskas pārmaiņas, kas atspoguļojas sieviešu brīvības centienos. Taču dzimumu diskriminācija Irānā joprojām ir ne tikai valstiskā režīmā atbalstīta un juridiski nostiprināta, bet arī daļēji sakņojas sabiedrībā, tādējādi sievietes padarot par otršķirīgām pilsonēm.

Ņemams vērā, ka diskriminējoša likumdošana pati par sevi nerada pamatu piešķirt personai bēgļa statusu, tādēļ ir izvērtējams, vai attiecīgā persona var saskarties ar diskriminējošām darbībām Irānā, kuras sasniedz vajāšanas līmeni. Pieteicējas gadījumā konstatējams, ka neskatoties uz Irānas Islāma režīmu atbalstošās sabiedrības daļas spiedienu un pieteicējas no savas ģimenes atšķirīgajiem politiskajiem un reliģiskajiem uzskatiem, pieteicēja ir ieguvusi augstāko izglītību datorgrafikas jomā, kā arī ir pelnījusi iztiku Irānā kā pašnodarbināta persona, sniedzot pīrsingu un tetovēšanas pakalpojumus, un uz viņas vārda reģistrēts nekustamais īpašums. Minētais liecina, ka pieteicēja ir spējusi Irānā veidot stabilu un patstāvīgu dzīvi, kā arī sociāli integrēties Irānas sabiedrībā. Nav pamata secināt, ka pieteicēja Irānā ir saskārusies ar tāda veida diskriminējošiem pasākumiem, lai to pielīdzināti vajāšanai, turklāt arī pati pieteicēja patvēruma procedūras ietvaros nav norādījusi, ka būtu personīgi piedzīvojusi

diskrimināciju vai atsaukusies uz kāda cita veida grūtībām, ar ko viņa, kā sieviete, būtu saskārusies Irānā. Patvēruma motīvi ir pamatoti vienīgi ar pieteicējas politisko pārliecību.

Atgriežoties Irānā, diskriminācija, ar kuru varētu saskarties pieteicēja, nesasniedz tāda mēroga kaitējumu, kas būtu pielīdzināms vajāšanai. Nav pamata piešķirt pieteicējai bēgļa statusu.

[3.5] Par pieteicējai inkriminēto noziedzīgo nodarījumu nav paredzēts nāvessods, līdz ar ko nav pamata secināt, ka Irānā viņai draudētu nāvessoda piespriešana vai tā iespējama izpilde. Ņemot vērā izvērtētos pieteicējas lietas apstākļus, secināms, ka pieteicēja nav sniegusi informāciju, kas liecinātu, ka pēc atgriešanās Irānā, viņai draud spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme vai necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana. Lai arī pieteicēja, atgriežoties Irānā, varētu saskarties ar zināmiem ierobežojumiem, jo Irāna ir islāma republika, attiecīgie ierobežojumi nav vērtējami kā smaga kaitējuma draudi Patvēruma likuma izpratnē.

Nav konstatējams, ka pieteicēja Irānā šobrīd būtu apsūdzēta vai notiesāta par kādiem noziedzīgiem nodarījumiem vai pieteicēja būtu saistoša Irānas valsts varas iestādēm vai kādiem noziedzīgiem grupējumiem, kas varētu potenciāli apdraudēt viņas dzīvību vai veselību Irānā, pamatojoties uz pieteicējas norādītajiem motīviem.

Pieteicējas norādītais par nelegālu izceļošanu no Irānas vērtējams kā maz ticams, tādēļ kritiski vērtējamas pieteicējas sniegtās ziņas par viņas norādīto seksuālās vardarbības incidentu.

Ņemot vērā pieejamo izcelsmes valsts informāciju, nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja pēc atgriešanās savā iepriekšējā dzīvesvietā, Teherānā, varētu saskarties ar smagu un individuālu apdraudējumu dzīvībai vai veselībai iekšēju vai starptautisku bruņotu konfliktu rezultātā. Nav konstatējami apstākļi, kas liegtu pieteicējai atgriezties un turpināt veidot savu dzīvi Irānā. Šādos apstākļos pieteicējai nav piešķirams arī alternatīvais statuss.

[4] Pieteicēja nepiekrita galīgajam lēmumam, tādēļ vērsās tiesā ar pieteikumu. Pieteikumā un tā papildinājumos norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Pieteicēja bija parasts grupas dalībnieks, nevis administrators. Protestos pieteicēja bija līderis, taču grupas biedri to nezināja. Grupa vienmēr saskārās ar policijas uzbrukumiem, apvainojumiem, piekaušanu un konfliktu ar režīma atbalstītājiem. Kad bija jābēg, līdzjūtīgi cilvēki atvēra savas durvis un paslēpa grupas dalībniekus. Vairāki avoti dokumentē policijas vardarbību un protestu apspiešanu Irānā.

[4.2] Pieteicēja patvēruma intervijas laikā atradās briesmīgā garīgajā un fiziskajā stāvoklī. Sargi pieteicēju mocīja un spīdzināja, tostarp atsakoties izsniegt higiēnas preces, neizsaucot pieteicēju uz ēdienreizēm, kā arī aptuveni divas nedēļas nenodrošinot pieteicējai pastaigu svaigā gaisā. Pieteicējai netika nodrošināti nepieciešamie medikamenti un ārstēšana, tādēļ viņa tika pakļauta ciešanām. Pieteicējai vairākkārt tika norādīts, ka viņai pašai būs jāmaksā par ārstēšanu. Pieteicējai netika nodrošināts arī normāls ēdiens, kā rezultātā viņa vairākas reizes saindējās.

Tulks, kurš runāja krievu valodā, bija tik skaļš, ka viņu varēja dzirdēt visa nometne. Pieteicējai bija bail lūgt viņu runāt klusāk, jo viņa nevēlējās, lai apsargi uzzina pieteicējas dzīves noslēpumus.

Kopš ierašanās Latvijā pieteicēja nometnē ir piedzīvojusi apvainojumus, izsmieklu, rupjības, izmantošanu, draudus un smagu aizskaršanu, kad pieteicējai ir izraisījis miega traucējumus, gremošanas problēmas, nopietnas psiholoģiskas un nervu problēmas. Nometnes darbinieki, mentori un vadība ir nodarījuši pieteicējai būtisku kaitējumu, vairākkārt spieda pieteicējai pamest nometni, pieprasīja, lai pieteicēja valkā galvassegu, kā arī neaizstāvēja pieteicēju no citu iemītnieku uzbrukumiem.

[4.3] Pieteicēja uzauga lielā ģimenē ar sadistisku māti, pieteicēja katru dienu cieta no vardarbības. Pieteicējas māte piespieda pieteicēju apprecēties. Jau no pirmās laulības dienas vīrs pieteicēju sita, kā arī drīz pieteicēja atklāja, ka vīrs ir atkarīgs no narkotikām un bija neuzticīgs. Pēc pusotra vai diviem gadiem pieteicējai beidzot izdevās izšķirties, pieteicēja kļuva neatkarīga. Lai gan ģimene pret pieteicēju slikti izturējās, pieteicēja viņiem palīdzēja finansiāli. Vairākos avotos tiek dokumentēta vardarbība ģimenē Irānā.

Pieteicējas ģimene vienmēr aizstāvēja valdību un stingri iebilda pret pieteicējas uzskatiem.

Būt par sievieti Irānā ir noziegums, pieteicēja daudzkārt tika izmantota. Irānas vīriešiem vientuļa sieviete nozīmē "bojātu" sievieti, kas ir spiesta pieņemt jebkuru vīrieti. Pieteicēja visu dzīvi ir bijusi spiesta bēgt, jo viņai kā vientuļai sievietei vienmēr bija sevi jāsargā no uzbrukumiem.

[4.4] Pieteicējas norādītie notikumi viņu noveda līdz tam, ka pieteicējai vairs nebija ko zaudēt, viņa piedalījās katrā protestā pret Irānu, pret islāmu. Pieteicēja nicina islāma reliģiju.

Pieteicēja ne tikai piedalījās protestos, bet arī nepārtraukti publicēja ierakstus sociālajos tīklos, atbalstot jauniešus, kuri bija politiskie ieslodzītie un tika spīdzināti, tiem tika draudēts ar nāvessodu (Mahsa Amini, Kians Pirfalaks, Hadiss, Mohsens un citi jaunieši un pusaudži, kuriem valdība bez jebkāda pamata atņēma dzīvību).

Viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ pieteicēja iesaistījās politikā, ir ekonomiskā nestabilitāte Irānā, kur cilvēki cieš Irānas valdības kļūdainās politikas un rīkoto dzīvnieku nogalināšanu, vārda un apģērba brīvības ierobežojumu, zemo ienākumu un augsto dzīves izmaksu dēļ. Policija traucē iedzīvotājus katru dienu, pieteicējai daudzkārt uzbrukušas un viņu piekāvušas sievietes un vīrieši, apgalvojot, ka viņu vīrs ir policists, un tādējādi izmantojot šo stāvokli. Irānā cilvēki baidās no visa – no policijas, kas ir ļaunākais ienaidnieks, no viņu ģimenēm, radiniekiem, no valdības atbalstītājiem, kur ielās citstarp uzbrūk cilvēkiem. Katru dienu notiek sprādzieni, šāvieni, pašnāvības.

Ja pieteicēja atgrieztos Irānā, viņa ne tikai tiktu apcietināta, bet arī spīdzināta, izvarota, jo to pieļauj islāma reliģija, un beigās pazustu bez pēdām.

[4.5] Turcijā pieteicējas dzīvesvietā divas reizes ieradās cilvēki, kuriem bija korumpēti draugi policijā, lai no pieteicējas izspiestu naudu. Pieteicēja nepārtraukti strādāja restorāna virtuvē, lai sakrātu naudu, taču katru reizi nauda tika izspiesta ar draudiem par izraidīšanu, ja pieteicēja nesamaksās.

[4.6] Tetovēšana un pīrsings nav bijis pieteicējas ienākumu avots Irānā, bet gan izpausmes veids mākslā.

[4.7] No intervijas atbildēm izriet, ka pieteicēja sevi neuzskatot par politisku aktīvisti, bet pieteicēja atceras, ka ir uzsvērusi intervijā, ka viņai ir bijušas politiskas problēmas. Intervijā tulks bija tadžiks, kurš ne tikai neprata persiešu valodu, bet arī sagrozīja pieteicējas sniegto informāciju. Tadžiki nav irāņi, tāpēc viņu valoda nav persiešu valoda, un tai nav nekādas līdzības ar persiešu valodu. Neskatoties uz lūgumiem, pieteicējai netika nodrošināts atbilstošs tulks.

[4.8] Pārvalde atsaucas uz to, ka pieteicējai nav piespriests nāvessods. Irānā, ja esi rīkojies pret valdību, nav nepieciešams kāds lēmums, lai tiktu piespriests nāvessods, tādēļ galīgajā lēmumā norādītais atspoguļo informācijas trūkumu par realitāti pieteicējas izcelsmes valstī.

[4.9] Pieteicējas izcelsmes valsts institūciju darbība, vēršoties pret politisko un reliģisko opozīciju, ir prettiesiska. Tas ir uzskatāms par vajāšanu Patvēruma likuma 39.panta izpratnē, jo valsts institūcijas apdraud un pārkāpj cilvēka pamattiesības, kā arī atbilst Patvēruma likuma 41.panta 3.punktā minētajam smagam kaitējumam.

[5] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā (*lietas 118.-119.lapa*) pieteikumu neatzina, norādot, ka pieteicēja nav norādījusi apstākļus, kas apliecinātu, ka pieteicējai nepamatoti atteikts piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu. Galīgais lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteicējas pieteikums ir nepamatots un ir noraidāms.

[6] Tiesas sēdē pieteicēja paskaidroja, ka sāka piedalīties protestos pirms 16 gadiem, jo izjuta netaisnību valstī. Tajā laikā studēja universitātē. Pārējā pieteicējas ģimene pilnībā atbalsta Irānas valdību. Tēva uzvedība nedaudz atšķīrās, bet viņš esot miris astoņus gadu atpakaļ. Kopš tā laika pieteicēja nav saņēmusi ziņas par ģimeni. Pieteicēja un jaunākais brālis dzīvoja Teherānā, bet pieteicējas ģimene – citā pilsētā. Māte pieteicēju piespieda apprecēties, bet viņa izšķīrās no vīra, kad viņai bija 21-22 gadi. Laulība tika šķirta /datums/. Dzīvoja viena pāris gadus, bet bijušā vīra ģimene viņai nelika mieru, tādēļ pieteicējas māsa esot teikusi, ka vajagot kopā ar viņu braukt uz Teherānu, lai atrastu darbu un sāktu strādāt. Teherānā pieteicēja turpināja dzīvot viena. Jaunākais brālis nekad neesot dzīvojis ar pieteicēju, bet viņam esot bijušas atslēgas no pieteicējas dzīvokļa. Pirms pieteicēja tika apprecināta, viņa arī esot atbalstījusi valdību, sekojusi reliģijas prasībām, bet tad, kad sāka dzīvot atsevišķi,

pieteicējas viedoklis mainījās. Pārējās māsas piespiedu kārtā netika izprecinātas. Pieteicēja šķirās ar vīru, jo viņš esot bijis narkomāns un fiziski vardarbīgs pret pieteicēju. Šķiršanās process bija ilgstošs, gandrīz divus gadus.

Pieteicēja ir ieguvusi vidējo izglītību, iestājās augstskolā, kurs studēja divus gadus datorgrafiku, ieguva diplomu. Izglītība Irānā ir bez maksas. Ģimene pieteicēju diskriminēja salīdzinājumā ar citiem bērniem, pieteicējai pašai nācās pelnīt naudu, lai varētu iegādāties mācībām nepieciešamās lietas, segt izdevumus par kopmītni un ēdienu.

Pēc šķiršanās no vīra pieteicēja pati sevi uzturēja, strādāja pa grafisko dizaineri kādā uzņēmumā. Teherānā strādāja darbu, kas bija saistīts ar cilvēku kopšanu, sākumā dzīvoja turpat, kur aprūpējamie cilvēki, pēc tam kopmītnē. Pieteicēja iegādājās dzīvokli, kuru izīrēja. Šī dzīvokļa dokumenti tika iesniegti policijā. Pati pieteicēja dzīvoja citur. Tiklīdz pieteicēja kopā ar māsu ieradās Teherānā, viņas abas izšķīrās un katra gāja savu ceļu.

Pieteicēja pati neko *Telegram* grupā nepublicēja. Pieteicēja publicēja ierakstus *Instagram*, kur pieteicējai esot bijis lietotāja konts, kura nosaukumu pieteicēja neatceras, tas esot bijis sarežģīts. Pieteicēja, dodoties projām no Irānas, neņēma līdzi telefonu, jo baidījās, ka, izmantojot telefonu, varēs noskaidrot pieteicējas atrašanās vietu. Pirms aizbraukšanas pieteicēja izdzēsa no telefona visu informāciju un kontus un atstāja telefonu draugam. Pieteicēja atstāja draugam arī visas paroles, 1-2 mēnešus pēc tam, kad pieteicēja atstāja Irānu, draugs atsūtīja ziņu, ka ir pienākusi informācija no tiesas par kriminālllietu. Pieteicējai nebija radušās problēmas ar policiju saistībā ar publikācijām*Instagram*, jo parasti policija uzbrūkot cilvēkiem, kuriem ir vairāk sekotāju.

Kad pieteicējas brālis esot atbraucis uz Teherānu, pieteicēja iedeva viņam sava dzīvokļa atslēgu, lai viņš varētu tur uzturēties, kad pieteicēja neesot bijusi mājās. Pieteicējas brālis tur mēdza palikt, pēc tam ar starpsienu sadalīja dzīvokli, bet beigās izmeta pieteicēju no viņas dzīvokļa un tad pieteicēja esot dzīvojusi pagalmā.

[7] Pārvalde mutvārdu paskaidrojumos uzturēja galīgajā lēmumā norādītos argumentus, papildus norādot, ka šobrīd Irānā ir pamiers un drošības situācijas attīstība ir atkarīga no Irānas, kā arī uzsvēra, ka situācija izcelsmes valstī tiek vērtēta arī pie atgriešanas un persona netiek atgriezta, ja ir konstatējams apdraudējums.

Motīvu daļa

[8] Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicēja ir trešās valsts – Irānas, pilsone, kura atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgā viņa ir. Tāpat lietā nav strīda par pieteicējas identitāti.

Izskatāmajā lietā ir izšķirams strīds ir par to, vai ir konstatējami priekšnoteikumi pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai, ar kuru viņai tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

[9] Patvēruma likuma 37.panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45.panta nosacījumi.

Atbilstoši Patvēruma likuma 37.panta pirmās daļas prasībām, lai pārbaudītu, vai trešās valsts valstspiederīgajam pienākas bēgļa statuss, vispirmām kārtām jāpievēršas tam, vai attiecīgā persona savā izcelsmes valstī ir saskārusies vai varētu saskarties ar tādām darbībām, kas ir uzskatāmas par vajāšanu Patvēruma likuma 38.panta pirmās daļas izpratnē, kā arī – vai personas bailes no vajāšanas ir vērtējamas kā pamatotas.

Minētā norma paredz, ka par vajāšanu atzīstamas: 1) darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu; 2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajam veidam līdzīgā veidā.

Patvēruma likuma 32.panta piektā daļa noteic, ka uz patvēruma meklētāja pamatotām bailēm no vajāšanas vai uz pamatotu iespējamību, ka viņš var ciest smagu kaitējumu, norāda fakts, ka patvēruma meklētājs jau bijis pakļauts vajāšanai vai smagam kaitējumam, vai tiešiem vajāšanas vai kaitējuma draudiem un ir pamatots iemesls uzskatīt, ka šāda vajāšana vai smags kaitējums var atkārtoties.

Vienlaicīgi ir ņemams vērā, ka, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt objektīvi pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg, kā arī jāvērtē pieteicēja sniegto paskaidrojumu ticamība (*UN High Commisioner for refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation of the Refugee Definition, 23 December 2004, 7.punkts, viedoklis pieejams:/Tīmekļvietne R/*).

Kā norādījusi Eiropas Savienības Tiesa, novērtējot, vai persona pamatoti baidās no vajāšanas, ir jānoskaidro, vai konstatētie apstākļi liecina par tādiem draudiem, kas attiecīgajai personai, ņemot vērā viņas individuālo situāciju, liek pamatoti baidīties, ka tā patiešām tiks pakļauta vajāšanas darbībām (*Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 5.septembra spriedums apvienotajā lietā C-71/11 un C-99/11,ECLI:EU:C:2012:518, 76.punkts*).

Tiesa uzsver, ka, pārbaudot baiļu pamatotību ne tik daudz jāņem vērā personas subjektīvā attieksme pret situāciju (ko var ietekmēt dažādi subjektīvi aspekti, neesot objektīvam pamatam), bet gan jānovērtē vispārējā situācija izcelsmes valstī kopsakarā ar personas individuālajiem apstākļiem.

[10] Pārvalde galīgajā lēmumā pareizi secinājusi, ka pieteicēja nav sniegusi informāciju par to, ka viņa Irānā būtu saskārusies ar vajāšanu, kas saistīta ar rasi, tautību vai reliģiju, bet kontekstā ar pieteicējas norādīto un individuālo situāciju ir pamats vērtēt, vai pieteicēja savā izcelsmes valstī ir saskārusies vai varētu saskarties ar vajāšanu, kas ir saistīta ar viņas politiskajiem uzskatiem un piederību pie noteiktas sociālās grupas.

Pieteicēja uzskata, ka viņai ir piešķirams bēgļa statuss, jo viņai draud politiski motivēta vajāšana sakarā ar dalību *Telegram* grupā, kuras darbība bija vērsta pret Islāma Republiku, tostarp organizējot dalību *Mahsa Amini* protestos, kuros ir piedalījusies arī pieteicēja. Pieteicēja ir uzsvērusi, ka šāda protesta laikā ir tikusi aizturēta, bet tika atbrīvota līdz tiesas procesam pret viņai piederoša nekustamā īpašuma ķīlu. Nākamajā dienā pēc atbrīvošanas pieteicēja esot nelegāli pametusi Irānu.

Šādos apstākļos tiesai ir jāpārbauda, vai pieteicējas norādītais ir vērtējams kā ticams, un apstiprinošas atbildes gadījumā – jānoskaidro, vai nodibinātie apstākļi liecina par politiski motivētu vajāšanu Patvēruma likuma 38.panta izpratnē.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 32.panta pirmo daļu patvēruma lietā jāizmanto precīza un aktualizēta informācija no dažādiem avotiem, piemēram, no Eiropas Patvēruma atbalsta biroja (šobrīd – Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu lietās, un attiecīgām starptautiskām cilvēktiesību organizācijām par vispārējo situāciju patvēruma meklētāja izcelsmes valstī un, ja nepieciešams, valstīs, caur kurām tas devies.

No izcelsmes valsts informācijas avotiem konstatējams, ka 2022.gada rudenī Irānu pārņēma protestu "Sieviete, dzīvība, brīvība" vilnis, kuru izraisīja 22 gadus vecas kurdu izcelsmes sievietes*Mahsa Amini*nāve aizturēšanās laikā 2022.gada 16.septembrī.*Mahsa Amini* tika aizturēta saistībā ar hidžāba valkāšanas noteikumu pārkāpumu (*Australian Government, Department of Foreign Affairs and Trade,DFAT /Organizācija H/ IRAN, /Datums AF/, pieejams: /Tīmekļvietne Q/*). Irānas varas iestādes šos protestus brutāli apspieda. Saskaņā ar ANO Neatkarīgās starptautiskās faktu izmeklēšanas misijas 2024.gada 8.martā publicēto ziņojumu saistībā ar protestiem aizturēto skaits kopš 2022.gada septembra varētu būs sasniedzis 60 000. Tiek ziņots par plašiem cilvēktiesību pārkāpumiem pret aizturētajiem protestētājiem, ārpustiesas nāvessoda izpildi, patvaļīgu aizturēšanu, spīdzināšanu, izvarošanu, nolaupīšanu, nesamērīgu spēka pielietošanu no varas iestāžu puses. Irānas drošības un inteliģences spēki aizturēšanas, pārmeklēšanas un mantas konfiskācijas nolūkos veikuši reidus protestētāju mājās, darbavietās, skolās un universitātēs, un pat bēru ceremonijās. Reidi veikti protestu laikā un arī pēc protestiem. Protestētāji tikuši identificēti, izmantojot dronus un novēršanas kameras (*UN Report: the independent international fact-finding mission on the Islamic Republic of Iran, Advance edited version, 6.lpp., pieejams: /Tīmekļvietne P/*).

Kopumā politiskās opozīcijas apspiešana Irānā arvien pieaug, Irānas varas iestādēm vēršoties pret blogeriem un sociālo tīklu lietotājiem. Daudzi aktīvisti, tostarp cilvēktiesību aizstāvji, etnisko un reliģisko minoritāšu pārstāvji un disidenti, tiek apcietināti saistībā ar neskaidrām valsts drošības apsūdzībām vai izcieš sodus pēc rupji negodīgiem tiesas procesiem. Drošības spēku nesodāmība ir plaši izplatīta, valdībai neveicot izmeklēšanu par pārmērīga un nāvējoša spēka lietošanu, spīdzināšanu, seksuāliem uzbrukumiem un citiem smagiem pārkāpumiem. Varas iestādes ir paplašinājušas centienus īstenot ļaunprātīgus piespiedu hidžābu likumus. Drošības aģentūras vērsušās arī pret protestu laikā nogalināto ģimenes locekļiem (piem., *Iran: State-Backed Hacking of Activists, Journalists, Politicians Ongoing Phishing Campaign Imperils Independent Groups, pieejams: /Tīmekļvietne O/, After 18 Months Of Detention, Jailed Iranian Rapper Asks To Be Executed, pieejams: /Tīmekļvietne N/, Iran Tries To Tighten Grip On Internet By Officially Outlawing VPN Use, pieejams: /Tīmekļvietne M/*).

Neskaitāmi cilvēktiesību aizstāvji, darba tiesību aktīvisti un citi pilsoniskās sabiedrības aktīvisti tiek aizturēti un apcietināti, kamēr varas iestādes turpina vērsties pret, arestēt un saukt pie atbildības tos, kuri vēlas panākt taisnīgumu (*Iran, Events of 2023, Attacks on Human Rights Defenders and Civil Society Activists, pieejams:/Tīmekļvietne L/*).

No minētās informācijas izriet, ka Irānā ir notikuši plaši protesti saistībā ar *Mahsa Amini* nāvi aizturēšanas laikā, Irānas varas iestādes šos protestus brutāli apspieda, vēršanās pret protestētājiem notika gan protestu laikā, gan arī pēc tam, identificējot un uzmeklējot tos. Pret protestētājiem īstenoti plaši cilvēktiesību pārkāpumi. Arī pieteikuma papildinājumos tiek uzsvērts, ka esot vairāki avoti, kas dokumentē policijas vardarbību un protestu apspriešanu Irānā.

Tiesa kopumā neapšauba, ka cilvēktiesību pārkāpumi izcelsmes valstī, uz kuriem atsaucas arī pati pieteicēja, tostarp vairākkārt to uzsverot tiesas sēdē, un Irānas varas iestāžu centieni apspiest valsts varai veltīto kritiku atbilst izcelsmes valsts informācijas avotiem. Apstiprinās arī pieteicējas norādītais par Irānas varas iestāžu vardarbīgu vēršanos pret protestētājiem. Tomēr lietā ir pārbaudāms, vai tieši pieteicēja ir cietusi vai varētu ciest no vardarbības, kas varētu tikt atzīta par vajāšanu Patvēruma likuma izpratnē. Citiem vārdiem sakot, izcelsmes valsts informācija ir vērtējama kontekstā ar pieteicējas individuālajiem apstākļiem, kur būtiska nozīme ir piešķirama arī pieteicējas paskaidrojumu iekšējai un ārējai ticamībai.

Tāpat ir ņemams vērā, ka pats par sevi apstāklis, ka personas politiskie uzskati atšķiras no valdības uzskatiem, nav iemesls, lai pieprasītu bēgļa statusu. Personai jāpierāda, ka tai šādu uzskatu dēļ ir bail no vajāšanas. Patvēruma meklētāja uzskatiem jābūt tādiem, kas nav pieņemami valdībai, jo tie kritizē tās politiku un metodes, ir nepieciešams konstatēt, ka patvēruma meklētāja uzskati ir kļuvuši zināmi varas iestādēm vai arī tās šādus uzskatus viņam piedēvē (*UNHCR Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees Art. 80, 82iee. Pieejams:/Tīmekļvietne K/*). Līdz ar to, lai piešķirtu bēgļa statusu saistībā ar personas politiskajiem uzskatiem, personai ir iespēju robežās jāpierāda, ka viņai šo uzskatu dēļ ir bail no vajāšanas. Tiesai ir jāvērtē, cik ticama ir saistība starp pieteicējas politisko viedokli un vajāšanai pielīdzināmām darbībām, ar kurām pieteicēja baidās saskarties Irānā.

[12] Tiesa norāda, ka atbilstoši Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras (*European Union Agency for Asylum (turpmāk – EUAA)*) izdotajam pētījumam „Pierādījumu un uzticamības novērtējums kopējās Eiropas patvēruma sistēmas kontekstā” par patvēruma meklētāja stāsta uzticamības vērtējuma kritērijiem var būt: iekšējā un ārējā konsekvence, pietiekama detalizācijas pakāpe un ticamība (*minētā pētījuma 4.5.sadaļa*). Ar iekšējo konsekvenci jāsaprot patvēruma meklētāja sniegto faktu kopējā saturiskā saskaņotība un vienotība. Savukārt ārējā konsekvence nozīmē patvēruma meklētāja stāstītā atbilstību vispārīgi zināmajai informācijai, tostarp izcelsmes valsts informācijai un citiem lietā esošajiem pierādījumiem. Patvēruma meklētāja pamatstāstam būtu jābūt konsekventam visās patvēruma procedūras stadijās. Ir saprātīgi pieņemt, ka, ņemot vērā kultūras atšķirības vai patvēruma meklētāja personības iezīmes, daži patvēruma meklētāja stāsta aspekti var palikt neskaidri, tomēr tiem nevajadzētu mazināt pamatstāsta kopējo ticamību. Novēlota būtisku faktu atklāšana vai arī novēlota būtisku pierādījumu iesniegšana var negatīvi ietekmēt kopējo pamatstāsta ticamību, ja netiek sniegti paskaidrojumi, kuri izskaidro šādu vilcināšanos (sk. arī minēto pētījumu). Patvēruma meklētāja stāsta ticamība nozīmē to, ka stāstam ir

jābūt saprātīgam un iespējamam, kā arī tas nedrīkst būt pretrunā ar lietā esošo specifisko un vispārējo informāciju. Novērtējot pieteicējas stāsta ticamību, konstatējams turpmāk minētais.

Vispirmām kārtām tiesa piekrīt pārvaldes norādītajam, ka pieteicējas stāsts par notikumiem, kas ar viņu norisinājušies Irānā, ir virspusējs, bez atbilstošas detalizācijas pakāpes. Tiesas sēdē pieteicēja atkārtoja jau iepriekš stāstīto par to, kā piedalījās protestā, tika aizturēta un tajā pašā dienā pret ķīlu tika atbrīvota. Vienlaikus pieteicēja lielu daļu no tiesas sēdē teiktā veltīja, aprakstot vispārējo situāciju Irānā, kam nav konstatējama sasaiste tieši ar pieteicējas individuālajiem apstākļiem. Tiesa saprot pieteicējas sašutumu par notiekošo Irānā, cilvēktiesību pārkāpumiem, valdības nespēju nodrošināt Irānas iedzīvotājiem normālus dzīves apstākļus utt., bet izskatāmajā gadījumā ar to vien nav pietiekami starptautiskās aizsardzības piešķiršanai.

Skaidrojot to, kā pieteicēja uzsāka savas politiskās aktivitātes, viņa tiesas sēdē norādīja, ka uzsāka piedalīties protestos 16 gadus atpakaļ, apmēram 19-20 gadu vecumā, kad vēl esot mācījusies universitātē. Tie esot bijuši protesti saistībā ar vēlēšanu rezultātu viltošanu.

No izcelsmes valsts informācijas izriet, ka 2009.gada jūnijā pēc Irānas prezidenta vēlēšanām izcēlās plaši protesti, jo daudzi uzskatīja, ka vēlēšanu rezultāti bija viltoti. Protesti tika apspiesti vardarbīgā veidā (piem., Iran: Election contested, repression compounded, pieejams:*/Tīmekļvietne J/*). Tādējādi pieteicējas sniegtā informācija par protestiem saistībā ar Irānas prezidenta vēlēšanu rezultātu viltošanu ir atbilstoša izcelsmes valsts informācijai. Vienlaikus tiesa atzīst, ka pašas pieteicējas stāsts par to, kā viņai izveidojās politiskā pārliecība un par viņas pašas dalību politiskajās aktivitātēs nav konsekvents un tajā ir vērojamas pretrunas. Proti.

Kā izriet no iepriekš minētā, atbilstoši pieteicējas teiktajam viņa sāka piedalīties protestos 2009.gadā, kad viņai bija 21-22 gadi (pieteicēja ir dzimusi /datums/). Pati pieteicēja norādīja, ka sāka piedalīties protestos aptuveni 19-20 gadu vecumā, līdz ar ko ir vērojama nesakritība šajā pieteicējas sniegtajā informācijā. To varētu vērtēt kā nebūtisku, ja tā būtu vienīgā neprecizitāte, tomēr tā tas nav. Pieteicējas paskaidrojumi par to, kā viņai izveidojās politiskā pārliecība, un par viņas politiskajām aktivitātēm neveidoja konsekventu stāstu, jo vienā brīdī pieteicēja norādīja, ka sāka piedalīties protestos 19-20 gadu vecumā, kad vēl mācījās universitātē, bet pēc tam pieteicēja norādīja, ka līdz brīdim, kamēr viņa tika izprecināta, pieteicēja ir atbalstījusi valdību, sekojusi reliģijas prasībām, bet tad, kad sāka dzīvot atsevišķi, viņas viedoklis mainījās. Pieteicēja skaidroja, ka ir apprecējusies pirms 15 gadiem, bet izšķīrās pirms 13 gadiem, pēc laulības noslēgšanas dzīvoja ar vīru kopā aptuveni gadu, pēc tam pieņēma lēmumu šķirties. Tas, ka laulība ir šķirta /datums/, apstiprinās ar pieteicējas iesniegto laulības šķiršanas apliecību (*lietas 160.-172.lapa*). Tā kā pieteicēja pati norādīja, ka viņai no valdības atšķirīgi uzskati izveidojās tikai tad, ka viņa sāka dzīvot atsevišķi, nav vērtējams kā ticams pieteicējas apgalvotais, ka viņa piedalījās protestos jau 2009.gadā. Tas savukārt liek kopumā šaubīties par viņas apgalvoto iesaisti politiskajās aktivitātēs kā tādās.

Nekonsekvences ir konstatējamas arī pieteicējas stāstā par dalību *Telegram* grupā *Women, life, freedom*, jo personiskajā intervijā pieteicēja norādīja, ka šās grupas vadītājs *Parham* esot viņai piedāvājis kļūt par grupas administratori, bet pēc tam intervijā jau skaidroja, ka viņa neesot bijusi administratore, bet gan šīs grupas vadītāja protestos un protestu līdere. Pārvalde galīgajā lēmumā pamatoti ņēmusi vērā to, ka, lai gan pieteicēja personiskajā intervijā norādīja, ka viņa ar *Telegram* grupas administratoru *Parham* esot bijuši draugi un kopā apmeklējuši protestus, pieteicēja nevarēja sniegt informāciju, vai vēl kāds no šīs *Telegram* grupas ir ticis aizturēts. Tiesa piekrīt, ka, ņemot vērā pieteicējas norādīto par viņas nozīmīgo lomu šajā grupā kā tās dalībnieku vadītājai protestos un viņas draudzības saiknēm ar grupas administratoru *Parham*, būtu saprātīgi sagaidīt, ka personu ar tik padziļinātu iesaisti grupā būtu interesējis tās sabiedroto un drauga liktenis.

Pieteikuma papildinājumos pieteicēja jau norādījusi, ka viņa bija parasts grupas dalībnieks, nevis administrators. Protestos pieteicēja bija līderis, taču grupas biedri to nezināja. Tiesas sēdē pieteicēja norādīja, ka pati *Telegram* grupā neko neesot publicējusi. Tiesas sēdē pieteicēja arī norādīja, ka nezina, kā grupā tika uzņemti jauni dalībnieki, jo ar to nenodarbojās.

Ņemot vērā minēto, lietas izskatīšanas ietvaros nav sniegta konsekventa informācija par pieteicējas lomu *Telegram* grupas darbībā. Ja pieteicējas dalība šajā grupā patiešām ir aprobežojusies tikai ar to, ka viņa ir izlasījusi tur publicētos ziņojumus, bet nav bijusi ne grupas, ne protestu organizētāja, ne vadītāja, *Telegram* grupas kanālā pati neko nav publicējusi, ar jaunu dalībnieku uzņemšanas jautājumiem nav nodarbojusies, tad nav racionāli

izskaidrojamas un pamatotas pieteicējas bailes no vajāšanas tieši saistībā ar dalību šajā grupā, kur pieteicējai faktiski nav bijusi nekāda būtiska loma. Savukārt attiecībā uz dalību protestos viņa norādīja, ka pat grupas biedri nezināja, ka viņa bija līdere. Līdz ar to apšaubāms, ka par to varēja uzzināt valdība. Turklāt kopumā par pieteicējas politisko aktivitāti pieteicēja tiesas sēdē norādīja, ka dalība protestos ir tradīcija Irānā un cilvēki protestē pret valdības politiku, pārvaldības kārtību jau kopš bērnības kopā ar pieaugušajiem. Neskatoties uz to, ka kopš apgalvotās dalības protestos un līdz izbraukšanai no Irānas ir pagājis ilgs laiks, no pieteicējas sniegtajām ziņām un lietas materiāliem neizriet, ka šajā periodā pieteicēja būtu nokļuvusi tiesībsargājošo iestāžu redzeslokā, izņemot pieteicējas minēto aizturēšanu.

[13] Tiesa nevērtē kā ticamu arī pieteicējas stāstu par to, ka viņa protesta laikā tika aizturēta un tajā pašā dienā, pēc 5-6 stundām, tika atbrīvota pret nekustamā īpašuma ķīlu.

Skaidrojot ar ķīlas noteikšanu saistīto procesu, pieteicēja personiskajā intervijā norādījusi vien to, ka pēc aizturēšanas policiste viņai esot piedāvājusi atbrīvošanu pret ķīlu. Ķīla esot bijusi viņai piederošais dzīvoklis, un īpašuma tiesību apliecinošu dokumentu pēc pieteicējas lūguma viņai esot atvedis brālis. Kad pieteicēja tikusi atbrīvota, viņa nav saņēmusi nekādus dokumentus, pieteicējai esot palicis tikai attēls no viņas nekustamā īpašuma tiesību apliecinošā dokumenta.

Pārvalde galīgajā lēmumā pareizi konstatējusi, ka nekustamais īpašums var būt ķīla kriminālprocesā. Ķīla tiek izmantota kā alternatīva pagaidu aizturēšanai līdz gala lēmuma pieņemšanai apsūdzētā lietā, un tiek atgriezta, ja apsūdzētais ir ieradies pēc pieprasījuma uz izmeklēšanu un apmeklējis visas tiesas sēdes, turpretim, ja persona nav ieradusies noteiktajā termiņā pēc tam, kad tiesa nosūtījusi pavēstes, ķīla tiek konfiscēta. Gadījumā, ja ķīla ir nekustamais īpašums, apsūdzētajam vai galvotājam tiesu iestādei ir jāiesniedz attiecīgā īpašuma īpašumtiesību apliecinošs dokuments. Pēc tam tiesu iestāde nosūta oficiālu vēstuli attiecīgajai Nacionālās dokumentu un īpašumu reģistrācijas organizācijas filiālei, lūdzot bloķēt īpašumu līdz noteiktajai summai tiesas labā. Parasti īpašumu nepieciešams novērtēt ekspertam, ja vien tā vērtība ievērojami nepārsniedz drošības naudas summu. Tiesas parasti arī uztur sarakstus ar novērtēšanas ekspertiem, kurus var ieteikt. Pēc tam zemes īpašumu reģistrācijas birojs reģistrē ķīlas nodrošinājumu attiecīgajā īpašuma apliecības sadaļā. Visbeidzot, tas ar oficiālu vēstuli tiesu iestādei apstiprina provizorisku īpašuma darījumu tiesas labā. Kad visas šīs procedūras ir pabeigtas, attiecīgā tiesu iestāde nosūta vēstuli aizturēšanas centram vai cietumam, pavēlot atbrīvot apsūdzēto (*Country of origin information, Iran report: Criminal procedures and documents, December 2021, 66.-67.lpp., pieejams:/Tīmekļvietne I/*).

No minētās informācijas izriet, ka ķīlas nostiprināšanas process ir pietiekami ilgstošs un ietver vairākas procesuālas darbības, tostarp tiesai ir jāpieņem lēmums par to, ka konkrētā ķīla tiek akceptēta. Tas, tiesas ieskatā, liek kritiski raudzīties uz pieteicējas norādīto, ka viņa, būdama aizturēta attiecīgās dienas pēcpusdienā, varētu pret ķīlu tikt atbrīvota jau tas pašas dienas vakarā, pēc 5-6 stundām.

No izcelsmes valsts informācijas par pirmstiesas izmeklēšanas procedūru Irānā izriet, ka drošības līdzekļus – gan aizturēšanu un paturēšanu ieslodzījumā, gan lēmumu par personas atbrīvošanu pret ķīlu – izlemj un nosaka izmeklēšanas tiesnesis (*Iran Criminal procedures and documents, 62., 67.lpp., pieejams: /Tīmekļvietne I/*). Tomēr pieteicējas rīcībā nav nekādu ziņu par minēto procedūru, lai gan, ievērojot tiesai pieejamo informāciju, tā nevarētu notikt bez pieteicējas līdzdalības, viņai veicot noteiktas darbības, parakstot un saņemot dokumentus utt. Piemēram, atbilstoši tiesai pieejamajām ziņām pieteicējai citstarp būtu bijis jāparaksta lēmums, ar kuru tiek akceptēta ķīla, bet no pieteicējas stāstītā vispār neizriet, ka viņa kādus dokumentus saistībā ar ķīlas noteikšanu būtu redzējusi vai parakstījusi. Tas, ka pieteicēja nevar izskaidrot, kā ir norisinājies process, kurā viņai pašai būtu bijis jāņem dalība, ja vien pieteicējas stāsts par aizturēšanu un atbrīvošanu pret ķīlu ir patiess, kā arī tas, ka viņas rīcībā nav bijuši nekādi dokumenti par šo procesu, tiesas ieskatā, ir pamats apšaubīt to, ka pieteicēja vispār ir tikusi aizturēta.

Pieteicējas stāsta būtiski aspekti neatbilst izcelsmes valsts informācijai, kas ir pamats apšaubīt šā stāsta ticamību. Attiecīgi tiesa nevērtē kā ticamu arī pieteicējas iesniegto fotofiksāciju no nekustamā īpašuma reģistrācijas dokumenta (*lietas 43.-46.lapa*), kura beigu daļā, nenorādot ieraksta izdarīšanas datumu, ietverts šāds ieraksts: “Saskaņā ar Teherānas notāra Nr. /numurs/ izsniegto /datums/ aktu Nr. /numurs/ par labu Teherānas Engelabas tiesai, pamatojoties uz Teherānas provinces Revolucionārās tiesas 1.nodaļas izdotu lēmumu, ir ierobežota pilnīga īpašuma daļas (Pilnīgas īpašumtiesības) pārdošana un nodošana. Šī ierobežojuma summa ir 10 000 000 000 riālu,

kas atbilst vienam miljardam tomānu. Zīmogs: Pagaidu atbrīvošana pret drošības naudu, Teherānas Valsts un Engelabas prokuratūras sekretariāts)".

[14] Pieteicēja patvēruma procedūras ietvaros iesniegusi arī šādu dokumentu fotofiksācijas: 1) elektroniskais paziņojums Nr. /numurs/ par ierašanos tiesā, kuru /datums/ sagatavojusi un /datums/ nosūtījusi Teherānas provinces tiesu iestādes 1.nodaļas Teherānas valsts un*Engelab* pokuratūra (*lietas 39.-40.lapa*); 2) paziņojums Nr. /numurs/ par notiesājošu spriedumu kriminālllietā, kuru /datums/ sagatavojusi un /datums/ nosūtījusi Teherānas provinces tiesu iestādes Teherānas Islāma Engelabas tiesas 12.nodaļa (*lietas 41.-42.lapa*).

Iepazīstoties ar pieteicējas iesniegtajām dokumentu fotofiksācijām, secināms, ka saskaņā ar tajos norādīto dokumentus ir izdevusi *Engelab* (Revolucionārā) tiesa un prokuratūra un tajos pieteicējai inkriminētas un piespriests kriminālsods par darbībām pret valsts drošību. Skaidrojot to, kā ir saņēmusi šīs fotofiksācijas, pieteicēja norāda, ka ir ieguvusi tās no drauga, pie kura bija atstājusi telefonu, kad devās prom no Irānas, baidoties, ka policija varētu izsekot telefonu un atrast pieteicēju. Vēlāk draugs esot atsūtījis ziņu, ka pieteicējai ir pienācis paziņojums no *SANA* sistēmas (Irānas tiesu sistēmas pakalpojumu mājaslapa, kas tajā reģistrētajiem lietotājiem nodrošina piekļuvi savas lietas materiāliem), draugs izmantoja piekļuves kodu, kuru bija saglabājis savā tālrunī, lai piekļūtu sistēmai, veica ekrānšāviņus un nosūtīja tos pieteicējai, izmantojot *WhattsApp* (*lietas 50.-57.lapa*).

Personiskajā intervijā pieteicēja norādīja, ka tika aizturēta 1401.gada devītā mēneša pēdējās dienās. Tiesa konstatē, ka 1401.gada devītā mēneša pēdējā diena atbilst 2022.gada 21.decembrim, savukārt iepriekš minētais paziņojums par ierašanos tiesā datēts jau ar /datums/, tātad ir sagatavots un nosūtīts pieteicējai vēl pirms aizturēšanas, lai gan no pieteicējas stāsta neizriet, ka jau šajā brīdī viņai būtu bijis inkriminēts kāds nodarījums. Loģiski nav izskaidrojams arī tas, ka paziņojumā par tiesas spriedumu tiek norādīts aizturēšanas rīkojuma izdošanas datums – 2022.gada 12.decembris, kas neatbilst ne pieteicējas norādītajam aptuvenajam aizturēšanas datumam, kas bija decembra otrajā pusē, ne arī var tikt sasaistīts ar iepriekšējo paziņojumu, kurš nesaprotamu iemeslu dēļ jau ir ticis izdots pirms aizturēšanas.

Līdz ar to šie dokumenti ir savstarpēji pretrunīgi, kā arī loģiski neiekļaujas pieteicējas stāstā. Minētās pretrunas tika identificētas jau pārvaldes lēmumā, bet pieteicēja tās nekādi nav skaidrojusi.

Pārvalde pamatoti vērtējusi arī pieteicējas teikto, ka viņas draugs šo dokumentu ekrānšāviņus esot ieguvis sistēmā *SANA*, secinot, ka no iesniegtajām fotofiksācijām vizuāli nav iespējams konstatēt to izcelsmi un saistību ar *SANA*, proti, ka tas būtu ekrānšāviņš no internetvietnes. Tiesa atzīst, ka nav ticami arī ar šo fotofiksāciju saņemšanu saistītie apstākļi, jo, pirmkārt, ja pieteicējas draugam bija piekļuva sistēmai *SANA*, tad nav saprotams, kādēļ viņš ir fiksējis ekrānšāviņā un atsūtījis pieteicējai tikai paziņojumu par spriedumu, nevis pašu spriedumu. Otrkārt, uzsverams, ka Revolucionārās tiesas mēdz neievērot vispārējo tiesvedības procesuālo kārtību, bet gan savus iekšējus noteikumus, procesi bieži vien ir slepeni, ir konstatējami sistēmiski tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumi, šo tiesu nolēmumu pieejamība vispār ir apgrūtināta, tostarp apsūdzēto un notiesāto personu juridiskās palīdzības sniedzējiem (piemēram, *Landinfo, Iran: Criminal procedures and documents, pieejams:/Tīmekļvietne H/*). Atbilstoši izcelsmes valsts informācijai ar lielu ticamību ir iespējams apgalvot, ka Revolucionāro tiesu spriedumi, kas ir saistīti ar apsūdzībām pret nacionālo drošību, parasti netiek izsniegti elektroniski un nav pieejami *SANA*.

Ņemot vērā minēto, pieteicējas iesniegtie pierādījumi par viņas notiesāšanu Irānā nav vērtējami kā ticami, tiesa atzīst, ka lietā nav nodibināms ne tas, ka pieteicēja ir tikusi aizturēta protesta laikā, ne arī tas, ka viņa ir tikusi notiesāta par darbībām, kas ir vērstas pret valsts drošību. Tiesa neapšauba, ka, iespējams, pieteicēja ir piedalījusies kādos protestos, tomēr ar to vien nav pietiekami, lai secinātu, ka pieteicējai varētu būt pamatotas bailes piedzīvot vajāšanu savā izcelsmes valstī un ka attiecībā uz viņu pastāv reāls vajāšanas risks.

[15] Tiesa uzsver, ka lietā nav gūti jebkādi pierādījumi par to, ka pieteicēja vispār ir bijusi politiski aktīva. Norādot, ka ir publicējusi politiska rakstura ierakstus sociālajos tīklos, pieteicēja tiesas sēdē nevarēja nosaukt savu lietotājvārdu, jo tas esot sarežģīts. Atbildot uz jautājumu par to, vai viņai bija radušās kādas problēmas saistībā ar šīm publikācijām, pieteicēja norādīja, ka viņai nav bijuši daudz sekotāju, līdz ar to problēmu nebija.

No izcelsmes valsts informācijas izriet, ka varas iestāžu uzmanībai un konkrētām darbībām ir risks tikt pakļautiem bolgeriem un sociālo tīklu lietotāji, aktīvistiem, piemēram, cilvēktiesību aizstāvji, proti, personām,

kuras savus uzskatus, kas neatbilst valsts politiskajam kursam, pauž aktīvi un publiski. Nav konstatējams, ka pieteicēja piederētu kādai no šīm vajāšanai potenciāli pakļautajām grupām. Līdz ar to pat, ja pieteicējas norādītā aktivitāte sociālajos tīklos būtu vērtējama kā ticama, tiesa atzīst, ka aktivitāšu apjoms un intensitāte nesasniedz tādu līmeni, lai varētu būt izraisījusi Irānas varas iestāžu interesi par pieteicēju vai arī varētu izraisīt šādu interesi šobrīd, ja pieteicēja atgrieztos Irānā.

[16] Apkopojot teikto, tiesa uzskata, ka ir pamats apšaubīt, ka pieteicēja Irānā ir piedzīvojusi vajāšanu saistībā ar viņas politiskajām aktivitātēm un ka tas ir bijis iemesls, kādēļ viņa ir devusies projām no savas izcelsmes valsts.

[17] Izvērtējot risku pieteicējai tikt pakļautai vajāšanai sakarā ar viņas piederību noteiktai sociālai grupai, norādāms turpmāk minētais.

No izcelsmes valsts informācijas izriet, ka sievietes Irānā saskarās ar smagu diskrimināciju jautājumos, kas saistīti ar laulībām, šķiršanos, mantošanu un lēmumu pieņemšanu attiecībā uz bērniem. Varas iestādes pēdējā laikā ir pastiprinājušas sodu piemērošanu sievietēm, kuras neievēro ģērbšanās noteikumus (piemēram, *World Report 2025, Iran: Events of 2024, pieejams:/Tīmekļvietne G/*).

Pārvalde pareizi konstatējusi, ka atbilstoši izcelsmes valsts informācijai kopš 1979.gada Islāma revolūcijas Irānā varas iestādes ir noteikušas virkni ierobežojumu sieviešu un meiteņu tiesībām, un viņas saskaras ar juridiskiem, politiskiem, ekonomiskiem un sociāliem izaicinājumiem, tostarp laulības vecuma samazināšanu, šķiršanās, bērnu aizbildniecības, pilsonības, ceļošanas, mantojuma un ģērbšanās kodeksa ierobežojumiem. Sievietēm aizliegts darba vietās ieiet bez hidžāba, dejot publiski, iestāties armijā vai kļūt par prezidentu, braukt ar velosipēdu, atsevišķos gadījumos nodarboties ar sportu publiski. Vīrietis var aizliegt savai laulātajai strādāt vai ceļot ārpus valsts. Sieviešu kontrole ir stingrāka lauku apvidos, jo viņas pazīst vietējā kopiena un arī ģimenes ir savstarpēji pazīstamas. Lielākās pilsētās, piemēram, Teherānā, vairums iedzīvotāju ir izglītoti, ar atvērtu domāšanu, un tas sniedz sievietēm lielāku brīvību, tostarp apģērba izvēles ziņā. Gluži pretēja situācija ir konservatīvās ģimenēs, kur ir augstāks risks saskarties ar vardarbību, meiteņu un sieviešu slepkavībām, nolūkā saglabāt ģimenes godu, kā arī piespiedu un bērnu laulībām (*EUAA Country of Origin Information Report: Iran – Country Focus, June, 2024, 88.-89.lpp., 92.-93.lpp., 94.-95.lpp., 97.lpp., pieejams:/Tīmekļvietne F/*).

Sievietes Irānā ir pakļautas sistemātiskai dzimumu diskriminācijai, kura cēlusies no reliģijas, kultūras, sabiedrības un likumiem. Lai gan Irānas konstitūcija garantē vīriešu un sieviešu līdztiesību, taču tikai tiktāl, ciktāl tā atbilst islāma kritērijiem. Līdz ar to praksē Irānas konstitūcija sievietēm ir piešķīrusi mazāk sociālo tiesību un personisko brīvību nekā vīriešiem. Sievietes daudzos Irānas tiesību un tiesu sistēmas aspektos tiek pakļautas atšķirīgai attieksmei vienīgi dzimuma dēļ. Valsts konservatīvā pārvaldības sistēma veicina sieviešu diskrimināciju dažādās sabiedriskās jomās, sākot no krimināltiesībām un ģimenes tiesībām līdz izglītībai un nodarbinātībai. Sievietes ir pakļautas gan ģimenes, gan sabiedrības uzliktajiem ierobežojumiem (*EUAA Country of Origin Information Report: Iran – Country Focus, June, 2024, 98.lpp., 97.lpp., pieejams:/Tīmekļvietne F/*).

Irānas valdība šķirtās sievietes uzskata par "otrās šķiras pilsoņiem". *Amnesty International* ziņo, ka atšķirīga un diskriminējošā attieksme tiek konstatēta arī jautājumos saistībā ar bērnu aizbildnību, nodarbinātību, mantojuma sadali un sabiedriski nozīmīgu amatu ieņemšanu. Dažādi avoti vēsta, ka Irānā šķirtās sievietes saskarās ar sabiedrības stigmu. Vientuļas sievietes Irānā ir vai nu bezdarbnieces vai strādā nepilnu darba laiku vai neoficiāli. Tiek ziņots par vientuļām sievietēm, kas pārdod savus orgānus vai iesaistās prostitūcijā piemērotu darba vietu trūkuma un nepieciešamības nodrošināt savu ģimeni dēļ (*EUAA COI Query, Iran: Situation of divorced women, pieejams:/Tīmekļvietne E/*).

Līdz ar to, neskatoties uz sieviešu brīvības centieniem, piemēram, *Mahsa Amini*protestu laikā un arī jaunākos notikumos, sieviešu diskriminācija Irānā kopumā nav būtiski mazinājusies. Tā ir ne tikai valstiskā režīma atbalstīta un juridiski nostiprināta, bet daļēji sakņojas arī pašā sabiedrībā, tādējādi sievietes padarot par otršķirīgām pilsonēm.

Vienlaikus tiesa uzsver, ka ne jebkura diskriminējoša attieksme veido vajāšanu Patvēruma likuma izpratnē. Diskrimināciju var pielīdzināt vajāšanai tikai noteiktos apstākļos – tad, ja tās paņēmieni varētu būtiski kaitēt

konkrētajai personai, piemēram, nopietni ierobežot tiesības pelnīt iztiku, cienīt savu reliģiju vai iespēju normāli iegūt izglītību (*UN High Commisioner for refugees, Handbook on Procedures and Criteria for Determinimg Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees, 54.punkts; pieejama:/Tīmekļvietne D/*).

Izvērtējot pieteicējas individuālo situāciju, konstatējams, ka pieteicējai ir bijusi iespēja iegūt augstāko izglītību, kā arī pelnīt sev iztiku, kas nozīmē, ka viņa nav saskārusies ar būtiskiem diskriminējošiem pasākumiem šajās jomās. Neskatoties uz to, ka pieteicēja /datums/ ir šķīrusies no vīra un atbilstoši viņas pašas teiktajam nesaņem atbalstu no ģimenes, viņa 10 gadu periodā no šķiršanās līdz brīdim, kad izbrauca no Irānas, ir spējusi veidot stabilu un patstāvīgu dzīvi, sevi materiāli nodrošināt, tostarp ir iegādājusies dzīvokli, kā arī finansiāli ir palīdzējusi savai ģimenei. Attiecīgi tiesa atzīst par pareizu pārvaldes secinājumu, ka pieteicēja ir spējusi sociāli integrēties Irānas sabiedrībā, kur sociālajām normām un juridiskajiem ierobežojumiem pretēju uzskatu paušana var tikt uztverta negatīvi.

Ņemot vērā minēto, no pieteicējas individuālajiem apstākļiem neizriet, ka pret viņu kā pret sievieti tika īstenoti tik būtiski ierobežojoši pasākumi, kas to kumulatīvā efekta dēļ sasniegtu tādu bardzības līmeni, lai varētu tikt vērtēti kā vajāšana. Par šādiem būtiskiem diskriminējošiem pasākumiem, kas kopumā būtu padarījuši pieteicējas uzturēšanos Irānā par nepanesamu, nav norādījusi arī pieteicēja. Pieteicēja nepieciešamību pēc starptautiskās aizsardzības pamatojusi ar politiski motivētu vajāšanu, taču šādas vajāšanas risks lietā nav apstiprinājies.

No izcelsmes valsts informācijas avotiem arī neizriet, ka situācija sieviešu tiesību jomā Irānā būtu būtiski mainījusies, kopš pieteicēja izbrauca no minētās valsts. Līdz ar to arī aktuālā situācija neliecina par to, ka pieteicējai būtu konstatējams reāls risks tika pakļautai vajāšanai tieši piederības noteiktai sociālai grupai dēļ. Pieteicēja Latvijā uzturās nepilnu gadu, tādēļ nav pamata domāt, ka viņas identitāte būtu tiktāl mainījusies (t. s. "vesternizācija"), lai uzturēšanās Irānā un attiecīgo sociālo normu ievērošana viņai šobrīd būtu nepanesama.

[18] Pieteicēja pieteikuma papildinājumos norādījusi, ka intervijas laikā atradās briesmīgā garīgajā un fiziskajā stāvoklī, patvēruma meklētāju centra darbinieki pret viņu esot neatbilstoši izturējušies, kā arī pieteicēja nav spējusi izklāstīt visus būtiskos apstākļus, jo nav gribējusi, lai apsargi uzzina viņas noslēpumus.

Lai arī ir saprotama nevēlēšanās pārrunāt privātus apstākļus, citām personām to dzirdot, tiesa, pirmkārt, uzsver, ka papildu informāciju pieteicējai bija iespējams iesniegt arī rakstveidā, piemēram, elektroniskās vēstules veidā, kā pieteicēja to, piemēram, ir darījusi, sniedzot pārvaldei savu skaidrojumu par papildus iesniegtajiem dokumentiem (*lietas 50.lapa*). Arī tiesvedības laikā pieteicējai ir bijusi iespēja izteikties rakstveidā, ko pieteicēja arī ir darījusi, iesniedzot pieteikuma papildinājumus. Otrkārt, pieteicēja tika uzklausīta arī tiesas sēdē, kur viņai tika nodrošināts atbilstošs tulks, pret kuru viņa neiebilda. Līdz ar to pieteicējai bija iespēja izklāstīt visus sava stāsta būtiskos aspektus nepastarpināti tiesai, nebaidoties par to, ka kāda trešā persona uzzinās kādus pieteicējas dzīves sensitīvas detaļas. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējai ir tikusi nodrošināta iespēja pienācīgi pamatot savu starptautiskās aizsardzības lūgumu, un iespējamie trūkumi pirmstiesas procesā, piemēram, saistībā ar tulkošanu, šobrīd ir tikuši novērsti.

Tāpat uzsverams, ka šā tiesvedības procesa mērķis bija pārbaudīt, vai pieteicējai ir nepieciešamība pēc starptautiskās aizsardzības. Apstākļi patvēruma meklētāju uzturēšanās centrā vien nav pamats bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai, tādēļ šie pieteicējas argumenti netiek vērtēti.

[19] Pieteikuma papildinājumos iekļauta arī atsauce uz avotu, kurā tiek runāts par to, ka pieaug sieviešu slepkavību skaits, kur vīriešu ģimenes locekļi nogalina sievietes, kas vēlās šķirties vai aizbēgt no piespiedu laulībām. Tiesa atzīst, ka šī informācija nav attiecināma uz pieteicēju un nav saistāma ar viņas individuālajiem apstākļiem, jo pat, ja pieteicēja ir tikusi izprecināta piespiedu kārtā, viņa ir šķīrusies jau vairāk kā 10 gadus, kā arī neuztur attiecības ar savu citādi domājošo ģimeni.

[20] Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa nav guvusi pārliecību, ka pieteicējas sniegtā informācija par bailēm atgriezties Irānā ir ticama un labi pamatota un ka pēc atgriešanās izcelsmes valstī viņa varētu saskarties ar

vajāšanas darbībām Patvēruma likuma 38.panta izpratnē savu politisko uzskatu dēļ vai sakarā ar piederību noteiktai sociālai grupai.

Līdz ar to nav konstatējami apstākļi, kas varētu būt pamats bēgļa statusa piešķiršanai, un pieteikums šajā daļā ir noraidāms.

[21] Tālāk tiesai jāizvērtē pieteicējas individuālo apstākļu atbilstību alternatīvā statusa piešķiršanas kritērijiem.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 40.panta pirmo daļu uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37.panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46.panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Patvēruma likuma 41.pants skaidro, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[22] Lietā nav strīda, ka Irāna ir viena no tām valstīm, kur joprojām tiek izpildīts nāvessods. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Irānā nāvessods tiek piemērots arī par tādu noziegumu izdarīšanu, kas nebūtu vērtējami kā īpaši smagi nodarījumi, piemēram, par korupciju un narkotiku tirdzniecību (*Amnesty International Report 2022/2023, 200.lpp.; pieejams: /Tīmekļvietne C/*). No Irānas likumiem secināms, ka nāvessodu var piespriest par seksuāla rakstura noziegumiem (piemēram, izvarošana, viendzimuma attiecības, laulības pārkāpšana), noziegumiem pret valsti un reliģiju (piemēram, pravieša apvainošana vai apustulība), noteiktiem nodarījumiem, ja tie izdarīti atkārtoti (piemēram, zādzība, laulības pārkāpšana, pravieša apvainošana) (*EUAA, Country of Origin Information: Iran – Country Focus, June, 2024; pieejams: /Tīmekļvietne B/*). Lietā nav nodibināts, ka pieteicēja būtu apsūdzēta tāda nozieguma izdarīšanā, par ko draudētu nāvessods. Līdz ar to nav pamata konstatēt, ka pieteicējai Irānā draudētu nāvessoda piespriešana vai tā izpilde.

[23] Izvērtējot pieteicējas individuālo apstākļu atbilstību Patvēruma likuma 41.panta 2.punktā minētajiem kritērijiem, tiesa atsaucas uz šajā spriedumā jau izteiktajiem apsvērumiem attiecībā uz bēgļa statusa piešķiršanu un secina, ka lietā nav konstatējami apstākļi, kas objektīvi liecinātu, ka pēc atgriešanas Irānā pieteicējai draud spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņas necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana. Lietas materiālos atrodas pieteicējas iesniegtais paziņojums par notiesājošu spriedumu, tomēr tiesa šajā spriedumā norādīto apsvērumu dēļ apšauba pieteicējas apgalvojumus par apdraudējumu saistībā ar viņas politisko aktivitāti, līdz ar to tiesai nav objektīva pamata konstatēt, ka pieteicēja Irānā būtu apsūdzēta vai notiesāta par kādiem noziedzīgiem nodarījumiem.

[24] Lietā papildus noskaidrojams, vai pieteicēja izcelsmes valstī nepastāv smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, ka iekšēja bruņota konflikta jēdziens savā ierastajā nozīmē attiecas uz situāciju, kurā notiek kādas valsts regulāro bruņoto spēku sadursme ar vienu vai vairākiem bruņotiem grupējumiem vai sadursmes divu vai vairāku bruņotu grupējumu starpā. Iekšēja bruņota konflikta esība var novest pie alternatīvās aizsardzības piešķiršanas tikai tad, ja sadursmes valsts regulāro bruņoto spēku ar vienu vai vairākiem bruņotiem grupējumiem vai sadursmes divu vai vairāku bruņotu grupējumu starpā izņēmuma kārtā tiks uzskatītas par tādām, kas rada smagus un individuālus draudus pieteikuma iesniedzēja dzīvībai vai veselībai tāpēc, ka draudi, kurus raksturo sadursmēm piemītošās nešķirojošas vardarbības pakāpe, sasniedz tādu līmeni, ka pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka civiliedzīvotājs, ja tas atgrieztos attiecīgajā valstī vai attiecīgajā reģionā, būtu pakļauts reālam minēto draudu riskam tāpēc vien, ka viņš atrodas teritorijā, kur notiek šīs sadursmes (*Eiropas Savienības Tiesas 2014.gada 30.janvāra sprieduma lietā C-285/12 Diakite,ECLI:EU:C:2014:39, 28.–30.punkts*).

Vienlaikus, lai izvērtētu, cik ļoti plaši izplatītas vardarbības stāvoklis ir attiecināms uz konkrēto patvēruma meklētāju, ir jāņem vērā individuālā situācija un arī nopietnas norādes par to, ka pastāv reāls risks, ka konkrētā persona var tikt pakļauta smaga kaitējuma draudiem (*Eiropas Savienības Tiesas 2009.gada 17.februāra sprieduma lietāC-465/07 Elgafaji, ECLI:EU:C:2009:94, 35., 39. un 40.punkts*).

Tiesa konstatē, ka, sākot ar 2025.gada 13.jūniju Izraēla veica vairākus militāros triecienus Irānas teritorijā. Ziņojumi liecina, ka tika skarts plašs militāro, kodoliekārtu un civilo iekārtu klāsts visā valstī, skarot lielākās pilsētas. 2025.gada 22.jūnijā arī Amerikas Savienotās Valstis sāka militārus uzlidojumus Irānas kodoliekārtām. Neskatoties uz to, ka 2025.gada 24.jūnija ir spēkā starp Izraēlu un Irānu noslēgtais pamiers, šobrīd drošības situācija tiek vērtēta kā trausla, ar potenciālu ātri un bez brīdinājuma vēl vairāk pasliktināties. Lai arī tiesai šī sprieduma sastādīšanas brīdī ir grūti prognozēt turpmāku šī starptautiskā militārā konflikta attīstību, gan Latvijas, gan arī ārvalstu plašsaziņas līdzekļi brīdina par iespējamo konflikta eskalāciju (*piem., /Tīmekļvietne A/:"Šis nebeigsies ātri…" Eksperti brīdina par sekām un iespējamo Irānas atbildi ASV; BBC: Trump says he would 'absolutely' consider bombing Iran again, GOV.UK :Foreign Travel Advice: Iran*).

Vērtējot pieteicējas iespējas atgriezties Irānā, tiesa ņem vērā arī šobrīd pastāvošu informācijas vakuumu par reālo situāciju valstī, jo vienīgās ziņas par situāciju Irānā tiek nodotas ar valsts kontrolētu plašsaziņas līdzekļu palīdzību, kas nevar tikt atzīti par objektīviem. Drīzāk otrādi, ir pamats domāt, ka Irānas plašsaziņas līdzekļi izplata sagrozītu un patiesībai neatbilstošu informāciju, kas neatspoguļo reālo situāciju par Irānā pastāvošiem plaši izplatītas vardarbības draudiem (*RFE/RL,Iranians Flock To RFE/RL's Radio Farda Amid Israel-Iran Conflict*).

Līdz ar to, neesot tiesas rīcībā pārliecinošām ziņām par pretējo, lietas izskatīšanas brīdī drošības situāciju Irānā ir pamats uzskatīt par plaši izplatītas vardarbības situāciju.

Pieteicēja tiesas sēdē paskaidroja, ka neuztur sakarus ar savu ģimeni. Tāpat ir jāņem vērā, ka pieteicēja ir vientuļa sieviete, līdz ar to tiesa neizslēdz, ka, nonākot Irānā un neesot stabilai dzīvesvietai, ienākumiem un sociālajām saiknēm, pieteicējai var būt grūtības nokļūt pietiekami drošā vietā, kur viņa varētu uzturēties, neapdraudot savu veselību un dzīvību. Ievērojot minētos apstākļus, tiesai nav pārliecības, ka pieteicējai, atgriežoties Irānā šobrīd, būtu faktiska iespēja pilnvērtīgi pašai organizēt savu dzīvi un paglābties no Irānā plaši izplatītas vardarbības. Līdz ar to ir pamats konstatēt, ka pieteicējas veselība vai dzīvība pēc atgriešanās izcelsmes valstī varētu tikt apdraudēta Patvēruma likuma 41.panta 3.punkta izpratnē.

[25] Apkopojot iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka ir konstatējams pamats alternatīvā statusa piešķiršanai pieteicēja. Līdz ar to pieteikums šajā daļā ir apmierināms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 254.pantu un Patvēruma likuma 49.panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt /Persona A/ (*/Persona A/*) pieteikumu;

uzdot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu, ar kuru /Persona A/*(/Persona A/*) tiktu piešķirts alternatīvais statuss Latvijas Republikā;

pārējā daļā /Persona A/ (*/Persona A/*) pieteikumu noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams. Spriedums stājās spēkā tā pasludināšanas brīdī.

Tiesnese L. Cielava

Tiesnese A. Putniņa

Tiesnese M. Romanova